
Landbruget står over for en omfattende og ambitiøs grøn omstilling. En omstilling, der skal indfri det bindende drivhusgasreduktionsmål for land- og skovbrugssektoren på 55-65 pct. i 2030 i forhold til 1990, og som skal sikre, at vores natur og drikkevandsressourcer beskyttes og udvikles til gavn for kommende generationer. Samtidig skal omstillingen gennemføres på en måde, der sikrer, at vi fortsat har et konkurrencedygtigt fødevareerhverv med attraktive erhvervspotentialer og arbejdspladser i fremtiden.

Danmark skal vise vejen og være et eksempel til efterlevelse for andre lande i forhold til, hvordan man kan gennemføre en samlet økonomisk bæredygtig grøn omstilling af landbruget.

Det er en stor og kompleks udfordring, der forudsætter kloge løsninger og kompromiser. Hvis omstillingen skal lykkes, kræver det, at alle parter tager ansvar i fællesskab og kommer frem til en fælles forståelse af udfordringer og potentielle løsninger.

Regeringen vil derfor nedsætte en grøn trepart, som skal understøtte, at der gennem dialog, samtænkning og fælles forpligtelser skabes grundlag for en samlet langsigtet løsning for fremtidens landbrug i Danmark.

Trepartens arbejde

Den grønne trepart henter inspiration fra trepartstraditionen på arbejdsmarkedet og skal fungere som et formaliseret samarbejde mellem landbrugets erhvervsorganisationer, miljø- og naturorganisationer, arbejdsmarkedets parter og regeringen.

Treparten skal finde bredt funderede og langsigtede løsninger på landbrugssektorens klima- og naturudfordringer og komme med anbefalinger til, hvordan vi i Danmark bedst forvalter vores areal, natur og drikkevandsressourcer. Det vil være en forudsætning, at der findes implementerbare løsninger.

Trepartens drøftelser tilrettelægges med udgangspunkt i konkrete temaer, *jf. boks 1*. Som en underliggende del af de enkelte temaer indgår også et tværgående tema om grøn udvikling af landbrugserhvervet samt tværgående tema om arealanvendelse.

Treparten behandler ikke vandmiljø og indsatsbehovet vedr. kvælstof, som håndteres i regi af genbesøget af landbrugsaftalen og ”second opinion”.

Treparten skal være et forum, hvor målet er at nå til enighed om principper, anbefalinger eller løsninger. For temaerne om natur og biodiversitet samt drikkevand er målet at nå til enighed om fælles principper og anbefalinger til regeringens videre arbejde, idet enkelte igangværende processer – fx kortlægning af Danmarks grundvand – først færdiggøres, efter treparten afslutter sit arbejde.

Boks 1**Målsætninger for trepartens arbejde****Klimaafgift:**

- Konkrete løsninger til en klimaafgift på landbrug med udgangspunkt i Ekspertgruppen for en grøn skattereforms anbefalinger. Det indebærer, at regeringen ikke vil fremlægge et forslag til en klimaafgift for landbruget før treparten har konkluderet senest i juni 2024.

Natur og biodiversitet:

- Mulige indholdspunkter, pejlemærker og anbefalinger, der lægger spor ud til en kommende lov om natur og biodiversitet mv.
- Treparten skal fx give input til, 1) hvilke indikatorer man hensigtsmæssigt kan måle på for at lave en biodiversitetslov, 2) hvilke virkemidler og incitament, der kan bidrage til mere og bedre natur og biodiversitet på det danske landareal, 3) hvordan får man skabt arealer, hvor landbrug, natur, biodiversitet, vedvarende energi og friluftsliv kan sameksistere, 4) om man kan dyrke landbrug på en måde som bidrager til biodiversitet og 5) hvordan der kan sikres bedre betingelser for natur og biodiversitet andre steder, hvis eksisterende naturarealer skal anvendes til vedvarende energi.
- Treparten vil ikke komme med konkret forslag til en ny lov om natur og biodiversitet.

Drikkevand:

- Pejlemærker og principper i forhold til beskyttelse af drikkevand mhp. videre operationalisering ved afslutning af den igangværende kortlægning.
- Treparten skal drøfte og give inputs til hvordan resultaterne fra pilotprojektet til drikkevandsbeskyttelse, som foreligger primo 2024, skal bruges. Endeligt skal treparten drøfte og give inputs til hvordan den endelige drikkevandskortlægning skal bruges, når den foreligger i 2026.

Skov:

- Konkrete løsninger, indsatser og/eller målepunkter, der kan indgå i regeringens kommende skovplan, herunder hvordan der kan skabes incitament til at rejse mere skov samt hvordan skov kan sameksistere med anden udnyttelse, således at man optimerer nye skove, bl.a. i forhold til klima, natur, biodiversitet og friluftsliv.

Den grønne trepart kan således forholde sig til dilemmaer, udfordringer og løsninger, herunder konkrete virkemidler og deres effekter samt finansiering heraf, i forbindelse med regulering og omstilling af landbrugserhvervet. Effektberegninger følger gængse regneprincipper for indregning af klimaeffekter mv.

Treparten vil udgøre det visionspartnerskab for landbruget, som fremgår af regeringsgrundlaget *Ansvar for Danmark* af december 2022.

Trepartens drøftelser skal, hvor relevant, tage udgangspunkt i og forholde sig til anbefalingerne fra *Ekspertgruppen for en Grøn skattereform*, når de foreligger.

Regeringen involverer parallelt relevante forligspartier og aftalekredse i relation til drøftelser af konkrete løsninger og emner, der rækker ind i eksisterende aftalte politiske bindinger, fx i *Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug* af oktober 2021.

Organisering

Den grønne trepart består af regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevareforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening. Herudover deltager Concito i treparten som en særskilt videnspart. Regeringen repræsenteres i den grønne trepart fast af økonomiministeren, skatteministeren, miljøministeren, klima-, energi- og forsyningsministeren samt ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Der udpeges en ekstern forperson for den grønne trepart. Forpersonen skal lede og sikre fremdrift i arbejdet i treparten samt mediere drøftelserne mellem de forskellige parter i forummet. Møderne i treparten ledes af forpersonen.

Den grønne trepart sekretariatsbetjenes tværministerielt af Finansministeriet (formand), Økonomiministeriet, Skatteministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Miljøministeriet samt Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet.

Regeringen har en ambition om at følge hurtigt op på anbefalingerne fra *Ekspertgruppen for en Grøn skattereform*, når de foreligger. Det er derfor vigtigt, at arbejdet i den grønne trepart tilrettelægges med dette formål for øje.

Der indkaldes til indledende drøftelser i den grønne trepart i januar 2024, og treparten skal konkludere senest i juni 2024.